

Zdolności innowacyjne firm z wybranych krajów Europy Środkowo Wschodniej i ich udział w globalnych łańcuchach wartości dodanej (GVC)

Celem projektu jest analiza związków między zdolnościami innowacyjnymi a strategiami internacjonalizacji firm funkcjonujących w wybranych krajach Europy Środkowej i Wschodniej (ESW).

Firmy z różnych krajów nie tylko handlują towarami i usługami, ale również wspólnie pracują w ramach pionowo zintegrowanych systemów produkcji, dzieląc się projektami, technikami, praktykami menedżerskimi i narzędziami i technikami podnoszącymi produktywność. W rezultacie globalne łańcuchy wartości (GVC) stwarzają możliwość przyspieszonej nauki i transferu wiedzy, w wyższym tempie niż w tradycyjnym handlu międzynarodowym, w którym przedmiotem transakcji były dobra finalne. Udział w GVC jest również możliwy poprzez pośredni eksport produktów i komponentów. Ostatnio prowadzone analizy dokumentują rosnący udział firm z Polski i innych krajów EŚW w GVC.

W projekcie zamierzamy zbadać m.in. (i) czy firmy o lepszych zdolnościach innowacyjnych częściej wybierają rynki zagraniczne (ii) czy wyższy stopień internacjonalizacji firmy wiąże się z bardziej zaawansowanymi praktykami zarządczymi (iii) Jaka jest rola partnerów zagranicznych w rozwoju innowacyjności firm, (iv) jakie formy internacjonalizacji firm zwiększają ich zdolności innowacyjne (v) jakie firmy eksportują pośrednio i czy stwarza to szansę na szersze ich uczestnictwo w GVC?

Proponowany projekt łączy w sobie dwa nurty w literaturze: badania innowacyjności oraz nową teorię handlu międzynarodowego z niejednorodnymi firmami. W szczególności pojęcie "zdolności przedsiębiorstwa", pierwotnie stosowane przez naukowców zajmujących się teorią organizacji, został obecnie przyjęty przez ekonomię głównego nurtu, gdzie definiuje się je jako te elementy procesu produkcyjnego, których nie można kupić na rynku, i które firma musi akumulować w czasie (Sutton 2012). Koncepcja ta pasuje do modeli heterogenicznych firm nowej teorii handlu, zainicjowanych przez Melitza (2003) i kontynuowanych przez innych ekonomistów. Połączenie tych dwóch podejść zwiększa wartość dodaną planowanego projektu.

Projekt będzie prowadzony w oparciu o dwie bazy danych: badanie wspólnotowe w zakresie innowacji (CIS), opracowane przez Eurostat oraz bazę BEEPS V opracowaną przez Bank Światowy. W oparciu o te przeprowadzone zostaną m.in. estymacje dotyczące związku między zdolnościami innowacyjnymi, internacjonalizacją i praktykami zarządczymi, relacji między zakresem innowacji i współpracą z partnerami zagranicznymi oraz determinant pośredniego i bezpośredniego eksportu.

Realizacja projektu powinna umożliwić sformułowanie rekomendacji. W szczególności, będzie można określić, jakie konkretne formy internacjonalizacji firm mogą mieć znaczący wpływ na ich zdolności innowacyjne w Polsce i innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Ponadto, będzie można sformułować wnioski, czy eksporterzy, spółki zależne od zagranicznych firm, czy firmy macierzyste firm zagranicznych - wykazują lepsze praktyki zarządcze i czy takie firmy są bardziej skłonne do akumulowania zdolności innowacyjnych. Będzie można także sformułować wnioski dotyczące eksportu pośredniego. W ten sposób będzie można sformułować zalecenia dotyczące tego, jak zwiększyć zdolności innowacyjne firm poprzez internacjonalizację oraz w jaki sposób eksport pośredni może prowadzić do bardziej aktywnego udziału firm w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w globalnych łańcuchach wartości dodanej.